ननु जरामर्यमग्निहोत्रंभस्मांतंशरीरमित्यादयोयावज्जीवंकर्मानुष्ठापकाविधयउपरुध्येरन्निवृत्तिमार्गादरेइत्याशंक्याह सद्भिरिति एतद्धस्मवैतत्पूर्वेविद्वांसोमहाशालामहाश्रोत्रियाअग्निहोत्रंनजुहुवांचक्रिरइत्या दिश्रुतेरेतत्कर्मत्यागात्मकंवृत्तंननिंद्यं आरुरुक्षोर्मुनेर्योगंकर्मकारणमुच्यते योगारूढस्यतस्यैवशमःकारणमुच्यतइतिभगवतैवप्रवृत्तिनिवृत्तिमार्गयोरधिकारभेदेनव्यवस्थापितत्वात् इयंनिवृत्त्यात्मिका परांगति मोक्षं ॥ ३ ॥ एतदभावेऽनिष्टमाह शरीरेति शरीरवान्शरीराभिमानवान् ॥ ४ ॥ देहयापनंदेहसंबंधविच्छेदमशरीरतास्व्यंमोक्षं तत्रोपायमाह कर्मणेति विवरंआत्मविविदिषाख्यंद्वारं शुभान्स्वर्गादीन्कर्मफ लभूतान्नामुयात्नस्वीकुर्यात् फलत्यागपूर्वकंचित्तशुद्ध्यर्थंकर्माण्येवाचरेदित्यर्थः ॥ ५ ॥ चित्तशुद्ध्यभावेदोषमाह लोहेति विपक्वंपाकहीनं भावेनिष्ठा अविपक्वकषायेपुंसिआख्याउपदेशोयस्यअजितरा

सद्भिराचरितत्वात्तुवृत्तमेतदगर्हितं॥ इयंसाबुद्धिरभ्येत्ययायातिपरांगतिं॥३॥ शरीरवानुपादत्तेमोहात्सर्वान्परिग्रहान्॥ क्रोधलोभादिभिर्भावैर्युक्तोराजस तामसैः॥ ४॥ नाशुद्धमाचरेत्तस्मादभीप्सन्देहयापनं॥ कर्मणाविवरंकुर्वन्नलोकानाप्नुयाच्छुभान्॥ ५ ॥ लोहयुक्तंयथाहेमविपक्वंनविराजते॥ तथाऽपक्वक षायास्व्यंविज्ञानंनप्रकाशते॥ ६॥ यश्चाधर्मंचरेल्लोभात्कामक्रोधावनुप्लवन्॥ धर्म्यंपंथानमाक्रम्यसानुबंधोविनश्यति ॥ ७॥ शब्दादीन्विषयांस्तस्मान्नसंरा गादयंव्रजेत्॥ क्रोधोहर्षोविषादश्चजायंतेहपरस्परात् ॥ ८ ॥ पंचभूतात्मकेदेहेसत्त्वेराजसतामसे ॥ कमभिष्टुवतेचायंकंवाक्रोशतिकिंवदन्॥ ९॥ स्पर्शरूपर साद्येषुसंगंगच्छंतिबालिशाः॥ नावगच्छंतिविज्ञानादात्मानंपार्थिवंगुणं॥ १० ॥ मृन्मयंशरणंयद्वन्मृदैवपरिलिप्यते ॥ पार्थिवोयंतथादेहोमृद्विकारान्ननश्य ति॥ ११ ॥ मधुतैलंपयःसर्पिर्मांसानिलवणंगुडः॥ धान्यानिफलमूलानिमृद्विकाराःसहांभसा॥ १२॥ यद्वत्कांतारमातिष्ठन्नौत्सुक्यंसमनुव्रजेत् ॥ ग्राम्यमाहा रमादद्यादस्वाद्वपिहियापनं॥ १३॥ तद्वत्संसारकांतारमातिष्ठन्श्रमतत्परः॥ यात्रार्थमद्यादाहारंव्याधितोभेषजंयथा ॥ १४॥

गादिदोषेउक्तमित्यर्थः ॥६॥ कषायाणामपाकेदोषमाह यश्चेति अनुप्लवन्अनुसरन् आक्रम्यउपमृद्य उल्लम्येतिपाठःस्वच्छः॥७॥ संरागःरागाधिक्यं व्रजनेदोषमाह क्रोधइति क्रोधोराजसः हर्षःसात्विकः विषादस्तामसः ॥ ८ ॥ अभिष्टुवतेअभिष्टौति चितःअविकारित्वाद्विकारिणश्चचेतसोजडत्वात्स्तुत्याक्रोशौनिरास्पदावित्यर्थः ॥९॥ विज्ञानात्विपर्ययबुद्धेः आत्मानंदेहं पार्थिवंपृथ्वीविकारंगुणं ॥ १० ॥ देहस्यपार्थिवत्वेयुक्तिमाहद्वाभ्यां मृन्मयमिति शरणंगृहंमृद्विकारान्मृद्विकारमन्नादिकंप्राप्यननश्यतिजीवतीत्यर्थः ॥ ११ ॥ मृद्विकारानाह मध्विति ॥ १२ ॥ कांतारमातिष्ठन्संन्यासी औत्सुक्यंमिष्टा न्नादौरागं नसमनुव्रजेत् आहारंअन्नं यापनंदेहनिर्वाहकं ॥ १३ ॥ संन्यासिवद्गृहिणापिविरक्तेनस्थेयमित्याह तद्वदिति संसारोगृहं यात्रार्थंवेदांतश्रवणादिनिर्वाहार्थं नतुइंद्रियप्रीत्यर्थं ॥ १४ ॥

Digitized by Google